

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

_____ **Юлія НЕСТЕРЧУК**

«___» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА

Освітній рівень: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 076 Підприємництво і торгівля

Освітня програма: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Інституціональне середовище розвитку підприємництва» для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 *Підприємництво і торгівля* освітньої програми Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Умань: Уманський національний університет садівництва, 2024. 21 с.

Розробники: Юлія НЕСТЕРЧУК, д.е.н. професор

_____Юлія НЕСТЕРЧУК

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Протокол від «05» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

_____Сергій СОКОЛЮК

«05» серпня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від «06» серпня 2024 року № 1

Голова _____Руслан МУДРАК

«06» серпня 2024 року

© УНУС, 2024 рік

© Нестерчук Ю.О., 2024 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: <u>07 Управління та адміністрування</u>	Обов’язкова	
	Спеціальність: <u>076 Підприємництво та торгівля</u>		
Модулів – 1	Освітній рівень: <u>третій (освітньо-науковий)</u> Освітня програма <u>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 150 год.		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4, самостійної роботи студента – 6		Лекції	
		26 год.	-
		Практичні, семінарські	
		24 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		100 год.	-
		Вид контролю: екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Інституціональне середовище розвитку підприємництва» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (схвалено Вченою радою УНУС, протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8).

Навчальна дисципліна «Інституціональне середовище розвитку підприємництва» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-науковою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Мета вивчення дисципліни – формування комплексу знань теоретико-методологічних основ формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржовій діяльності; виробничих факторів, ринку і продукції у середовищі розвитку підприємництва, невизначеності та ризиків у функціонуванні сучасного підприємницького середовища; фінансування, планування, бюджетування та оподаткування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності; інновацій, інформаційних факторів в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності та бізнес-інтересів фірм на зовнішніх ринках.

Завдання дисципліни:

- Формування комплексу знань щодо теоретико-методологічних основ формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
- Дослідження ефективності формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності в Україні.
- Отримання знань щодо використання виробничих факторів у середовищі розвитку підприємництва.
- Вивчення ринку і продукції у середовищі розвитку підприємництва, якість продукції.
- Вивчення та розуміння сутності невизначеності та ризику у діяльності сучасного підприємницького середовища.
- Набуття знань щодо фінансування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.
- Набуття знань щодо планування та бюджетування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.
- Набуття знань щодо оподаткування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.
- Розуміння сутності та перспектив розвитку інновацій в середовищі розвитку підприємництва, торгівлі та біржовій діяльності.
- Формування комплексу знань щодо застосування інформаційних факторів в економіці та бізнесі.
- Розуміння перспектив розвитку бізнес-інтересів фірм на зовнішніх ринках.

Предметом дисципліни є теоретико-методичні та організаційно-практичні засади формування та функціонування інституціонального середовища розвитку підприємництва.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: формування змісту дисципліни базується на освоєнні курсів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти: «Філософія науки», «Методологія та організація наукових досліджень», «Кластерні моделі інноваційного підприємництва», поєднується з вивченням освітніх компонентів «Інформаційні технології в науковій діяльності» «Інтелектуальна власність та трансфер технологій», «Іноземна мова в наукових дослідженнях та ділових

комунікаціях».

Вивчення навчальної дисципліни «Інституціональне середовище розвитку підприємництва» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 Підприємництво та торгівля галузі знань 07 Управління та адміністрування (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Інституціональне середовище розвитку підприємництва»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 1	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на 89 основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.	ПРН 01	Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.
		ПРН 03	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні, економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційно-комунікативні технології, прилади та обладнання
		ПРН 09	Планувати і виконувати теоретичні та/або емпіричні дослідження з використанням сучасних методів й інструментів, здійснювати критичний аналіз результатів власних або сторонніх досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо проблем у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та дотичних міждисциплінарних напрямів, з дотриманням норм академічної і професійної етики.

СК 02	Здатність продукувати, обґрунтовувати нові ідеї, гіпотези і моделі та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.	ПРН 04	Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні, комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.
		ПРН 05	Застосовувати сучасні методи та інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або розв'язання комплексних проблем у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.
		ПРН 10	Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Інституціональне середовище розвитку підприємництва», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Інституціональне середовище розвитку підприємництва»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Теоретичних та методичних засад вивчення інституціонального середовища розвитку підприємництва у межах різних теорій	лекція, практичне заняття, презентація, робота у групах, інтерактивні методи, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2	Сутності та параметрів виробничих факторів розвитку підприємництва		
1.3	Джерел фінансування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.		
1.4	Податкового законодавства, системи оподаткування		
1.5	Сутності інноваційного процесу та економічних особливостей інноваційної діяльності		
1.6	Бізнес-інтересів фірм на зовнішніх ринках		
2	Уміння/навички:		

2.1	Оцінювати та аналізувати основні показники ефективності формування інституціонального середовища розвитку підприємництва	лекція, практичне заняття, презентація, робота у групах, інтерактивні методи, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	Інструментів оцінки ринку і основних параметрів якості продукції		
2.3	Оволодіння способами вимірювання та зниження ризику у підприємницькому середовищі		
2.4	Застосовувати знання з фінансового прогнозування та планування підприємницької діяльності, управління на основі бюджетування.		
2.5	Кількісно та якісно оцінювати інформацію в економічних системах		
3	Комунікація:		
3.1	переконливе донесення до фахівців і нефахівців стратегічних цілей підприємницької структури щодо ефективного функціонування в умовах сформованого інституціонального середовища	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання конкретних завдань, підсумковий контроль
3.2	презентація результатів оцінювання та аналізу параметрів інституціонального середовища розвитку підприємництва		
3.3	ведення діалогу про моделі розвитку підприємницької діяльності з урахуванням розвитку інституціонального середовища		
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Розуміння особистої відповідальності за результати аналітичних досліджень інституціонального середовища розвитку підприємства та прийняття управлінських рішень на їх основі	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання конкретних завдань, підсумковий контроль
4.2	Здатність автономно приймати стратегічні та оперативні управлінські рішення, що впливають на діяльність суб'єктів бізнесу, враховуючи особливості інституціонального середовища.		

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з

навчальної дисципліни «Інституціональне середовище розвитку підприємництва»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 01	Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.	Лекція, практичне заняття, інтерактивні заняття, залучення передових практиків, індивідуальні консультації, кейс-метод, мозковий штурм, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 03	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні, економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційно-комунікативні технології, прилади та обладнання	Лекція, інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 04	Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні, комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.	Лекція, інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 05	Застосовувати сучасні методи та інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або	Лекція, інтерактивне заняття, практичне	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і

	розв'язання комплексних проблем у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.	заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, мозковий штурм, кейс-метод, воркшоп, самонавчання через Moodle	командних завдань, презентація бізнес-плану, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 09	Планувати і виконувати теоретичні та/або емпіричні дослідження з використанням сучасних методів й інструментів, здійснювати критичний аналіз результатів власних або сторонніх досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо проблем у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та дотичних міждисциплінарних напрямів, з дотриманням норм академічної і професійної етики..	Лекція, практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через Moodle	Виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і командних завдань, презентація бізнес-плану, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 10	Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.	Практичні заняття, виконання індивідуальних завдань, кейс-метод, самонавчання, виконання завдань в Moodle	Усне опитування, тестування, виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і командних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Теоретико-методологічні основи формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Теоретичні підходи до вивчення інституціонального середовища розвитку підприємництва в рамках класичної та неокласичної теорій. Інституціональна та неінституціональна методологія формування середовища розвитку підприємництва. Сутність середовища розвитку підприємництва як макроекономічної категорії, його основні ознаки та чинники формування. Типологізація середовища розвитку підприємництва як системи. Методологічні аспекти формування середовища розвитку підприємництва в умовах інституційних трансформацій.

Тема 2. Ефективність формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності в Україні.

Інституційно-економічні проблеми формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності в Україні. Заходи для формування сприятливого середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Тенденції та ефективність розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ВИРОБНИЧІ ФАКТОРИ, РИНОК І ПРОДУКЦІЯ У СЕРЕДОВИЩІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА, НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ ТА РИЗИК У ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Тема 3. Виробничі фактори у середовищі розвитку підприємництва.

Економічна сутність та відтворення основних фондів. Склад і кругообіг оборотних коштів. Фінансові показники в підприємстві: прибуток і рентабельність. Трудові фактори. Продуктивність і оплата праці.

Тема 4. Ринок і продукція у середовищі розвитку підприємництва, якості продукції.

Сутність, функції, суб'єкти та об'єкти ринку. Характеристика структури ринку. Характеристика продукції. Якість продукції як економічна категорія і її оцінювання. Управління якістю продукції.

Тема 5. Невизначеність та ризик у діяльності сучасного підприємницького середовища.

Суть понять невизначеності і ризику у діяльності сучасного підприємницького середовища. Способи вимірювання ризику у підприємницькому середовищі. Види ризиків підприємницького середовища. Способи зниження ризиків у підприємницькому середовищі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

ФІНАНСУВАННЯ, ПЛАНУВАННЯ, БЮДЖЕТУВАННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 6. Фінансування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Поняття і функції фінансів у підприємстві. Джерела фінансування підприємницької діяльності. Інші джерела фінансування бізнесу: лізинг та факторинг. Інвестування підприємницької діяльності.

Тема 7. Планування та бюджетування у підприємництві, торгівлі та біржовій діяльності.

Фінансове прогнозування та планування підприємницької діяльності. Методи визначення фінансових потреб. Методи фінансового планування. Фінансове управління на основі бюджетування.

Тема 8. Оподаткування у підприємництві, торгівлі та біржовій діяльності.

Податкове законодавство: структура та принципи. Податки і збори: визначення, класифікація, функції. Податкова пільга, спеціальний податковий режим, платники, об'єкт і база оподаткування. Органи контролю та органи стягнення податків, податкова звітність. Основні бюджетоутворювальні податки. Системи оподаткування діяльності підприємств. Практичні аспекти сплати податків і зборів в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

ІННОВАЦІЇ, ІНФОРМАЦІЙНІ ФАКТОРИ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БІЗНЕС-ІНТЕРЕСИ ФІРМ НА ЗОВНІШНІХ РИНКАХ

Тема 9. Інновації в середовищі розвитку підприємництва, торгівлі та біржовій діяльності.

Загальне поняття про інновації. Сутність інноваційного процесу та економічні особливості інноваційної діяльності. Фінансування інноваційної діяльності. Інноваційна ідея для бізнесу. Поняття і склад інноваційної інфраструктури підприємництва.

Тема 10. Інформаційні фактори в економіці та бізнесі.

Поняття про інформацію. Форми, рівні та функції інформації. Кількісне та якісне оцінювання інформації в економічних системах. Роль пам'яті в економічних системах. Роль інформації в економіці та бізнесі. Особливості та зміст інформаційних товарів.

Тема 11. Бізнес-інтереси фірм на зовнішніх ринках.

Міжнародний поділ праці. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Методи торгівлі. Зовнішньоторговельні посередники. Методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоторговельний контракт. Структура і зміст зовнішньоторговельного контракту купівлі-продажу. Основні підходи до встановлення ціни в зовнішньоторговельному контракті.

Topic 11. Business interests of firms in foreign markets.

International division of labor. State regulation of foreign economic activity. Trading methods. Foreign trade intermediaries. Methods of state regulation of foreign economic activity. Foreign trade contract. Structure and content of the foreign trade sales contract. Basic approaches to setting the price in a foreign trade contract.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо-го	у тому числі					усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Теоретико-методологічні основи формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності												
Тема 1. Теоретико-методологічні основи формування	17	4	4			9						

інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.												
Тема 2. Ефективність формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності в Україні.	13	2	2			9						
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6			18						
Змістовий модуль 2. Виробничі фактори, ринок і продукція у середовищі розвитку підприємництва, невизначеність та ризик у діяльності сучасного підприємницького середовища												
Тема 3. Виробничі фактори у середовищі розвитку підприємництва.	13	2	2			9						
Тема 4. Ринок і продукція у середовищі розвитку підприємництва, якість продукції.	13	2*	2			9						
Тема 5. Невизначеність та ризик у діяльності сучасного підприємницького середовища.	13	2	2			9						
Разом за змістовим модулем 2	39	6	6			27						
Змістовий модуль 3. Фінансування, планування, бюджетування та оподаткування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності												
Тема 6. Фінансування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.	13	2	2			9						
Тема 7. Планування та бюджетування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності. <i>(Залучені стейкхолдери)*</i>	13	2*	2			9						
Тема 8. Оподаткування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.	13	2	2			9						
Разом за змістовим модулем 3	39	6	6			27						
Змістовий модуль 4. Інновації, інформаційні фактори в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності та бізнес-інтереси фірм на зовнішніх ринках												
Тема 9. Інновації в середовищі розвитку	13	2	2			9						

підприємництва, торгівлі та біржовій діяльності.												
Тема 10. Інформаційні фактори в економіці та бізнесі.	13	2	2			9						
Тема 11. Бізнес-інтереси фірм на зовнішніх ринках.** Topic 11. Business interests of firms in foreign markets.	16	4	2			10						
Разом за змістовим модулем 4	42	8	6			28						
Усього годин	150	26	24			100						

**залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття*

***лекційне та семінарське заняття проводяться на англійській мові*

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності			
1.	Тема 1. Теоретико-методологічні основи формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.	4	
2.	Тема 2. Ефективність формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності в Україні.	2	
Змістовий модуль 2. Виробничі фактори, ринок і продукція у середовищі розвитку підприємництва, невизначеність та ризик у діяльності сучасного підприємницького середовища			
3.	Тема 3. Виробничі фактори у середовищі розвитку підприємництва.	2	
4.	Тема 4. Ринок і продукція у середовищі розвитку підприємництва, якість продукції.	2	
5.	Тема 5. Невизначеність та ризик у діяльності сучасного підприємницького середовища.	2	
Змістовий модуль 3. Фінансування, планування, бюджетування та оподаткування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності			
6.	Тема 6. Фінансування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.	2	
7.	Тема 7. Планування та бюджетування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.	2	
8.	Тема 8. Оподаткування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.	2	
Змістовий модуль 4.			

Інновації, інформаційні фактори в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності та бізнес-інтереси фірм на зовнішніх ринках			
9.	Тема 9. Інновації в середовищі розвитку підприємництва, торгівлі та біржовій діяльності.	2	
10.	Тема 10. Інформаційні фактори в економіці та бізнесі.	2	
11.	Тема 11. Бізнес-інтереси фірм на зовнішніх ринках.* Topic 11. Business interests of firms in foreign markets.	2	
Разом		24	

**практичне заняття проводиться англійською мовою*

6. Теми семінарських занять (не передбачено)

7. Теми лабораторних занять (не передбачено)

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності			
1.	Тема 1. Теоретико-методологічні основи формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.	9	
2.	Тема 2. Ефективність формування інституціонального середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності в Україні.	9	
Змістовий модуль 2. Виробничі фактори, ринок і продукція у середовищі розвитку підприємництва, невизначеність та ризик у діяльності сучасного підприємницького середовища			
3.	Тема 3. Виробничі фактори у середовищі розвитку підприємництва.	9	
4.	Тема 4. Ринок і продукція у середовищі розвитку підприємництва, якість продукції.	9	
5.	Тема 5. Невизначеність та ризик у діяльності сучасного підприємницького середовища.	9	
Змістовий модуль 3. Фінансування, планування, бюджетування та оподаткування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності			
6.	Тема 6. Фінансування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.	9	
7.	Тема 7. Планування та бюджетування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.	9	
8.	Тема 8. Оподаткування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.	9	
Змістовий модуль 4. Інновації, інформаційні фактори в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності та бізнес-інтереси фірм на зовнішніх ринках			
9.	Тема 9. Інновації в середовищі розвитку підприємництва, торгівлі та біржовій діяльності.	9	

10.	Тема 10. Інформаційні фактори в економіці та бізнесі.	9	
11.	Тема 11. Бізнес-інтереси фірм на зовнішніх ринках.	10	
Разом		100	

9. Індивідуальні завдання

10. Методи навчання

В освітньому процесі використовуються наступні методи навчання: тематичні лекції; практичні заняття із вирішення професійно-орієнтованих задач; інтерактивні заняття; мозковий штурм, експрес контроль, індивідуальні заняття із підготовкою рефератів, презентацій; виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, консультації з викладачем; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище – Moodle (табл. 2).

Матеріали курсу «Інституціональне середовище розвитку підприємництва» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=2023>

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Telegram, Moodle та електронна пошта.

11. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) і підсумковий (екзамен) контролю.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання аналітично-розрахункових робіт, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (екзамену).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього практичного заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Передача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект тестових завдань). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів і критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролі і скласти підсумковий контроль. Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг студента.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) студент може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) студент може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Інституціональне середовище розвитку підприємництва» (денна форма навчання)

Змістовий модуль	Поточний (модульний) контроль														Бали за додаткову роботу	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума		
	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4							
	12			16				16				16							
Тема	Т 1	Т 2	МК 1	Т 3	Т 4	Т 5	МК 2	Т 6	Т 7	Т 8	МК 3	Т 9	Т 10	Т 11	МК 4	10	30	100	
Кількість балів за змістовий модуль			6				7				7				7				
в т.ч. за видами робіт:	3	3		3	3	3		3	3	3		3	3	3					3
- практичні заняття	2	2		2	2	2		2	2	2		2	2	2					2
- виконання СРС	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1					1

- інші види робіт																		
-------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Поточний контроль.

Об'єктами *поточного контролю* знань студентів є активність і систематичність роботи на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, розв'язання модульних завдань.

При контролі на *практичних заняттях* оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні заявлених на занятті питань; результати бліцопитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для *самостійної роботи* оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання *модульних завдань* оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни «Інституціональне середовище розвитку підприємництва» – 60. Бали розподіляються наступним чином:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях оцінюється в 2 бали:

а) відповідь / виконання практичних завдань – 1-2 бали:

б) змістовні доповнення при обговоренні питань на практичних заняттях – 1 бал.

2. Виконання завдань для самостійної роботи студентів оцінюється в 1 бал:

а) складання тематичних флеш-карт – 0,5–1 бал;

б) підготовка презентації – 0,5–1 бал.

3. Модульний контроль містить тести, відповідь на кожен з яких оцінюється у відповідну кількість балів.

Бали за додаткову роботу – представлення результатів науково-дослідних робіт: участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах – 1–10 балів; публікація наукових статей, тез доповіді на конференції – 1–10 балів.

Виконання студентами завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент одержує нульову оцінку. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Підсумковий контроль.

Форма проведення підсумкового контролю з дисципліни «Інституціональне середовище розвитку підприємництва» є комбінованою: передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект із десяти тестових завдань. Повна та вичерпна відповідь на кожне з питань оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів. За 1 правильно вирішене тестове завдання студент отримує 1 бал.

Загалом під час іспиту студент може отримати 30 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	

35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
---------	-----------	--

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

13. Методичне забезпечення

Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять та для виконання самостійної роботи з дисципліни «Інституціональне середовище розвитку підприємництва» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». Умань, УНУС. 2024. 41с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Бережницька, У. Б. Інституціональне середовище розвитку малого та середнього підприємництва. Review of transport economics and management. 2021. 5 (21). С. 21–29.
2. Гонтарева І. В., Євтушенко В. А., Михайленко Д. Г. Особливості розвитку підприємництва в умовах військових дій та повоєнного відновлення України. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2023. № 7. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-03-04>.
3. Дубіщев В.П., Краус Н.М. Інноваційна економіка та її інституціоналізація. Економіка і регіон: ПолтНТУ. 2015. №3 (52). С. 22-27.
4. Івашина С. Ю, Івашина О. Ф. Інституціональна економіка : навчальний посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів. 2018. 132 с.
5. Інституціональна економіка : навч. посіб. / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко, В. В. Мартиненко [та ін.]. Ірпінь : Ун-т ДФС України. 2020. 302 с.
6. Кривов'язюк І. Перспективи розвитку підприємництва в умовах сучасних викликів: глобальний та національний виміри. Економічний форум. 2023. № 1(3). С. 109-118.
7. Нестерчук Ю.О., Бленда Н.О., Чернега І.І. Державна підтримка діяльності підприємницьких структур аграрного сектору України. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О. О. Непочатенко

(відп. ред.) та ін. Умань : Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2021. Вип. 99. Ч. 2 : Економічні науки. С. 232-239.

8. Нестерчук Ю.О., Новицький І.В. Забезпечення стійкого розвитку фінансово-аграрно-промислового комплексу регіонального рівня. Гармонійний розвиток економіки України в умовах трансформаційних перетворень / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2021. С. 102-109.
9. Nesterchuk Yu., Bechko P., Mudrak R., Sokoliuk S., Melnyk L. State tools for the development of entrepreneurial activity in the agrarian sphere. *Laplace em Revista (International)*, vol.7, n. 3B, Sept. - Dec. 2021. P.125-138.
10. Nesterchuk Yu., Butko N., Umanska V. (2019). Integral assessment of enterprises` resource potential supply of agricultural industrial productionyu. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. Том 3. № 30. С. 264-272.
11. Підприємництво як чинник розвитку інноваційної моделі економіки України та її регіонів : монографія / під заг. ред. к.е.н., проф. І.В. Кривов'язюка. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 172 с.
12. Поченчук Г. М. Інституціональний розвиток економіки в умовах фінансової глобалізації: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 420 с.
13. Поченчук Г. М. Інституціональна трансформація в Україні: реформування відносин власності. *Соціально-економічні засади розвитку економіки України*: колективна монографія / за ред. О. О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2016. С. 145–154.
14. Pochenchuk G., Babukh I. Transformation of Ukrainian institutional system in the context of European development vector. *National Economic Reform: experience of Poland and prospects for Ukraine*: Collective monograph. Vol. 2. Kielce, Poland: «Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2016. P. 28–46.
15. Саблук П.Т. Інституційні засади трансформацій в аграрній сфері: доп. на 13-х річних зборах Всеукр. конгресу вчених економістів-аграрників, 20-21 червня 2011 р. К. : ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2011. 64с.
16. Формування інституційного середовища модернізації економіки старопромислових регіонів України: монографія / В. І. Ляшенко, І. Ю. Підоричева, В. П. Антонюк та ін.; НАН України, Ін-т економіки промисловості. Київ, 2022. 472 с.
17. Фрідман О.А. Інституційне середовище інноваційного підприємництва. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Економіка і управління. 2020. Том 31 (70). № 3. С. 12-17.
18. Чернега І.І., Нестерчук Ю.О., Бленда Н.О., Жарун О.В., Костюк В.С. Вплив лідерства на процес управління соціально-трудовими відносинами в інституціональному середовищі розвитку підприємництва в контексті економічної безпеки бізнесу. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 8(14). С. 150-162.
19. Шевчук Ж.А., Федорчук , Федорчук Н.В. Проблеми розвитку інституціонального середовища в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 6, ч. 3. С. 141-144.

Допоміжна

1. Аратовська, І.А. Структурні тренди глобального підприємництва в контексті сучасних екзогенних викликів. *Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення : матеріали Міжнар. наук. інтернет-конф. (6-7 лютого 2023 р.)*. Тернопіль: ФОП Шпак В.Б. 2023. С 45-48.
2. Балановська Т. І., Троян А. В. Управління бізнесом : навч. посіб. Київ. НУБіП України. 2019. 401 с.
3. Britchenko, I. G., Kryvoviazziuk, I. V., & Smerichevskyi, S. F. Transformation of entrepreneurial leadership in the 21st century: prospects for the future. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*. Atlantis Press: Proceedings of the 2nd

International Conference on Social, economic, and academic leadership (ICSEAL 2018), vol. 217.

4. Економіка і бізнес : підручник : за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
5. Jafari-Sadeghi, V., Kimiagari, S., & Biancone, P. P. Level of education and knowledge, foresight competency and international entrepreneurship: A study of human capital determinants in the European countries. *European Business Review*, 2020. 32 (1), 46-68.
6. Нестерчук Ю.О., Непочатенко О.О. Сталий розвиток агропродовольчої системи України: суть та практичне значення. Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізаційних викликів : монографія. Одеса : Астропринт. 2012. С. 105-121.
7. Нестерчук Ю.О., Синенко І.М. Інформаційно-комунікаційні технології аграрних підприємств в умовах переходу до цифрової економіки. Актуальні питання сучасної економіки: XV Всеукраїнська наукова конференція “Актуальні питання сучасної економіки” за міжнародною участю, 15 листопада 2023р. С. 248-251.
8. Nesterchuk Yu. Development and Problems of Farmers' Activities in Ukraine. Yu. Nesterchuk, M. Korotieiev, I. Cherniha, S. Sokolyuk, O. Zharun, N. Blenda. *Proceedings of the 33rd International Business Information Management Association Conference, IBIMA 2019: Education Excellence and Innovation Management through Vision 2020. Granada, Spain; 10-11 April 2019, IBIMA 2019. P. 4287-4298.*
9. Організація власного бізнесу: навч. посіб.: за ред. к.е.н., доц. Є. В. Ткача. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича. 2023. 264 с.
10. Осіпова А. А. Вплив соціальних мереж на розвиток бізнесу. Збірник наукових праць УНУС. 2023. Вип. 101. Ч. 2. С. 246–255. URL : <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/101.2/22.pdf>.
11. Причепя, І.В., & Руда, Л.П. (2019). Сучасні тенденції та перспективи розвитку підприємницького сектору економіки України. *Економічний простір*, 143, 67-80.
12. Смолій Л. В., Костюк В. С., Осіпова А. А. Тенденції трансформації міжнародного бізнесу під впливом глобалізації. *Економіка та суспільство*. 2021. № 31. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/671>

15. Інформаційні ресурси

25. Google Scholar – пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. URL : <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>
26. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. URL : <http://www.rada.gov.ua>.
27. Законодавство України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>
28. Кабінет Міністрів України : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
29. Міністерство економіки : офіційний веб-сайт. URL : <http://surl.li/azjkr>
30. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL : <https://www.mof.gov.ua/uk>
31. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
32. Національний Банк України : офіційний сайт. URL : <http://www.bank.gov.ua>.
33. Репозитарій Уманського національного університету садівництва. URL : <http://lib.udau.edu.ua/?locale=uk>

16. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Інституціональне середовище розвитку підприємництва» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

17. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Інституціональне середовище розвитку підприємництва», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

18. Зміни у робочій програмі на 2024-2025 навчальний рік

1. Оновлено змістове наповнення тем: «Невизначеність та ризик у діяльності сучасного підприємницького середовища», «Оподаткування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності», «Інформаційні фактори в економіці та бізнесі».
2. Внесено коригування до розподілу балів.
3. Оновлено перелік рекомендованої літератури.